

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103 Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai
LIII. Kovas - March 15, 1968 Nr. 31

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VIETNAMO DISKUSIJOS

ISPŪDŽIAI IŠ SENATO UŽSIENIO REIKALŲ KOMISIJOS VIEŠO POSĖDŽIO. — PAPILDOMI ARGUMENTAI UŽ IS PRIEŠ JAV ĮSIKISIMĄ Į PIETRYČIŲ AZIJOS KAMPĄ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kai šios eilutės buvo rašomos, JAV senato užsienio reikalų komisijos viešas posėdis, transliuojamas per radiją ir televiziją, buvo nutrauktas pietų pertraukai. Tačiau ir jo pirmoje dalyje paaiškėjo pagrindiniai dabartinės JAV politikos Vietname pritarėjų ir priešininkų argumentai.

Faktinai posėdis buvo suauktas ne Vietnamo politikai, bet JAV pagalbos užsieniui sąmatos svarstymui, tačiau Vietnamas sudaro vieną iš tos politikos su-

dėtinių dalių. Už tat nestebėtina, kad Valstybės Sekretoriui Dean Rusk pabaigus savo raginimą paskirti kitiems metams užsienio pagalbai vėl panašią sumą pinigų, kaip ir šiais metais, būtent apie 2,5 milijonų dolerių, diskusijos tuoju pat nukrypo į Vietnamą. Kas, žinoma, nebuvo stebėtina, nes Vietnamo karas, neskatant gyvybių, kaštuoja apie 30 milijonų dolerių į metus.

Sekretorius Rusk ginamas administracijos pozicijas praplėdė motyvus, dėl kurių kariaujama. JAV kovojančios ne tik už pietų vietnamiečių teisę patiems apsispręsti savo likimą, bet ir už taikos išlaikymo bei organizavimo interesus. Negalima kalbėti apie taiką, jei šiaurinis Vietnamas užpuola pietinį ir su tuo ramiai sutinkama.

Tai buvo girdėta ir seniau. Naujas buvo Rusko pareiškimas, kad JAV stoja už principą, kad nė viena iš padalintų kraštų, ar tai būtų Vokietija, ar Korėja, ar pagaliau Vietnamas, negali būti sujungti kitu kaip taikingu būdu. Tuo būdu siekiama plačiau pagrįsti amerikiečių aukas. Kovojama ne tik prieš konkretų bandymą sujungti Vietnamą, bet ir kartu principiniai priešinamasi panašiom pastangom Korėjoje ir Vokietijoje.

Iš priešingos pusės argumentų įdomesnis buvo senatoriaus Morse iš Oregono (dem.) pasiūlymas visą bylą perduoti Jungtinėm Tautom, visų pirma Saugumo Tarybai, o jei ten nieko neišėitų -- Visuotinam Susirinkimui. Tas bylos perdavimas turėtų būti palydėtas ultimatumo, kad

(Nukelta į 2 psl.)

LIETUVOS LAISVĖS BYLA GAUS SVARŲ ĮNAŠĄ

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas išrinko valdybą ir aptarė anglų kalba leidžiamo leidinio reikalus

LNF narių metinį susirinkimą kovo 2 d., New Yorke LNF pirm. E. Čekienė pradėjo šiais žodžiais:

"Kiekvienais metais atneša mums gerų žinių ir, deja, daug daugiau liūdnų ir net skaudžių. Ir praeiti metai iš lietuvių tarpo išplėšė daug brangių asmenybių. Jie nepraejo be pėdsakų ir pro LNF narius bei rėmėjus. Mirties juodoji ranka aršiausiai fondą palietė staiga netekus nuoširdžiai dirbusio LNF valdybos išdėtininko Jono Valiukėno, kurio atminimą pagerbti kviečiu tylos minutę."

Toliau pirm. padarė pranešimą iš LNF veiklos paskutinių metų laikotaryje, nors valdybos kadencija yra du metai, bet pirmųjų metų rūpesčiai ir darbai paaiškėjo iš sekretoriaus A. Seniko perskaityto perėtų metų susirinkimo protokolo.

Kaip matėme, -- kalbėjo pirmininkė pirmaisiais metais LNF didžiuoju rūpesčiu buvok tik pasirašyta sutartis

su anglų kalba leidinio autorium ir vyriausiu redaktorium dr. A. Geručiu. Fondo valdybai teko padėti autoriui susirasti sau tinkamus bendradarbius.

Nuo sutarties pasirašymo sausio 1 dieną suėjo lygiai du metai. Autorius ir jo bendradarbiai savo išpareigojimus atliko.

Pradžioje buvo galvojęs veiklą suskirstyti į daugiau skyrių ir autorių, bet galutinai sustojo prie keturių bendradarbių: prof. J. Puzino, prof. J. Jakšto, dr. A. Budreckio ir min. S. Lozoraičio, sr.

Jie taip pat savo išpareigojimus atliko: laiku atidavė redaktoriui ir šis patikrines persiuntė LNF valdybai, kuripasi-rasė sutartį su vertėju dr. Algirdu Budreckiu ir pasižadėjo išverstą iš lietuvių kalbos į anglų kalbą tekstą įteikti fondui iki kovo 5-tos dienos. Šiandien jis tai atliko.

Kaip matome, visi penki autoriai yra savo sričių profesionalai, todėl

tikime vyriausio redaktoriaus žodžiams, kad ji savo darbą atliko kruopščiai ir sąžiningai dirbdami moksliniu metodu. Ir kaip matėme veiksmų paskelbtame Lietuvos Laisvės Kovos Metų anglų kalba leidinio kalendoriujė buvo minimas ir šis LNF leidinys, ir jis bus vienas iš pačių stambiausių šių metų leidinių.

Parašytas ne partinėms ar organizacinėms ambicijoms patenkinti, bet todėl, kad tokio leidinio visiems labai trūks-ta ir niekas kitas ligi šiol nesiruošė išleisti, o LNF eilę metų tam tikslui telkė lėšas. Susitarė su autorium dr. A. Geručiu, ne kokių partinių veikėjų, bet, kuriam šalia jo sugebėjimo kruopščiai atlikti kiekvieną išpareigojimą, yra prieinama ir visa tai knygai reikalinga archyvinė medžiaga bei palankesnės gyvenimo sąlygos tam pasišventimo reikalaujančiam darbui susikoncentruoti.

Taigi, veikalas parašytas ir išverstas į anglų kalbą. Prasideda jis prostore, nepriklausomybės atkūrimu ir Lietuvos laisvės metų apibūdinimu, nauja okupacija ir rezistencinėmis kovomis, užsienio lietuvių pastangomis ir baigiasi ateities perspektyvomis.

Kadangi autorius bei redaktoriaus gyvena toli nuo visų čia vykdomų leidinio darbų, tai jis pasikvietė sau į padėjėjus jauniausią jo bendradarbi dr. A. Budreckį redaktoriaus pavaduotojo asistento titulu, kuris, būdamas pats vertėju, vienu iš autorių ir vice-redaktorių, dalyvaudamas čia mūsų tarpe, kilus klausimų ir neaiškumų, galės plačiau painformuoti.

VIRŠUJE: Dr. A. Budreckis supažindina naujai išrinktą Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdybą su jo išverstu iš lietuvių į anglų kalbą LNF leidžiamu dr. A. Geručio redaguojamu, leidiniu, kuris šiomis dienomis įteikiamas amerikiečių leidyklai. Nuotraukoje iš kairės: L. Tamošaitis, dr. A. Budreckis, E. Čekienė, J. Kiaunė, A. Senikas ir S. Sirusas, V. Gruzdzio nuotrauka

Kad veikale nesimatyty politinio propagandinio atspalvio, leidėjas LNF jame savo vardo nesigarsins. Bus tik autorių pavardės, amerikiečių leidyklos vardas ir norime pažymėti garbės rėmėjų pavardes, aukojusių šiais Laisvės Kovos Metais ne mažiau šimtą dolerių.

Išdėtininkas praneš piniginę pusę, kurią po ilgos pertraukos, dėl įvairių nenumatytų priežasčių pradėjom judinti tik prieš porą mėnesių, kada buvo pradėtas versti į anglų kalbą leidinio tekstas. Tiek metų skelbus ir visuomeniškai žadėjus, lėšas telkus net kuklumas nebeleido ir toliau žadėti, skelbti, prašyti vis dar nieko konkretaus neturint rankose.

Per tuos du mėnesius gauta 550 dol. Aukos ir toliau renkamos. Dr. V. Ramanauskas Clevelande jau turi nemažą surinkęs, bet vis dar nori tą sumą padidinti iki 500 dol. tokiu neeiliniam šių Laisvės Kovos Metų tikslui, jo žodžiais tariant. Tenka priminti ir tai, kad yra ir daugiau kur sutelkta lėšų, bet dar ne mūsų išdėtininko rankose.

Ne visuomet ir ne visų yra objektyviai žiūrima į įvairius sutelktinius darbus. Tačiau visa tai teigiamai įvertino visi Laisvės Kovos Veiksniai bei visa mūsų patriotinė spauda, kuri LNF išsiuntintą informaciją mielai atspausdino savo laikraščiuose. Jiems reiškiamė nuoširdžią padėką. LNF nariams belieka dėti visas pastangas, kad mums patikėtu darbu neapviltume visuomenės lūkesčių.

(Nukelta į 3 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

• SENAT, ROBERT KENNEDY su savo patarėjais tyrinėja ir studijuoja visus su rinkimais susijusius įstatymus, kad reikalui esant suspėtų išstatyti savo kandidatūrą į prezidentus. Ypatingai ruošiamasi tam atvejui, jei prez. Johnsonas staiga nutartų nebekandidatuoti viceprez., H.H. Humphrey naudai.

• PASTEBĖTOS R. Kinijos sunkvežiminių vilkstinės Laos kryptim rodo, kad daugelis geležinkelio vedančių per S. Vietnamą, yra subombarduota. Kartu pastebėti ženklai, rodą R. Kinijos "susidomėjimą" Laos padėtim.

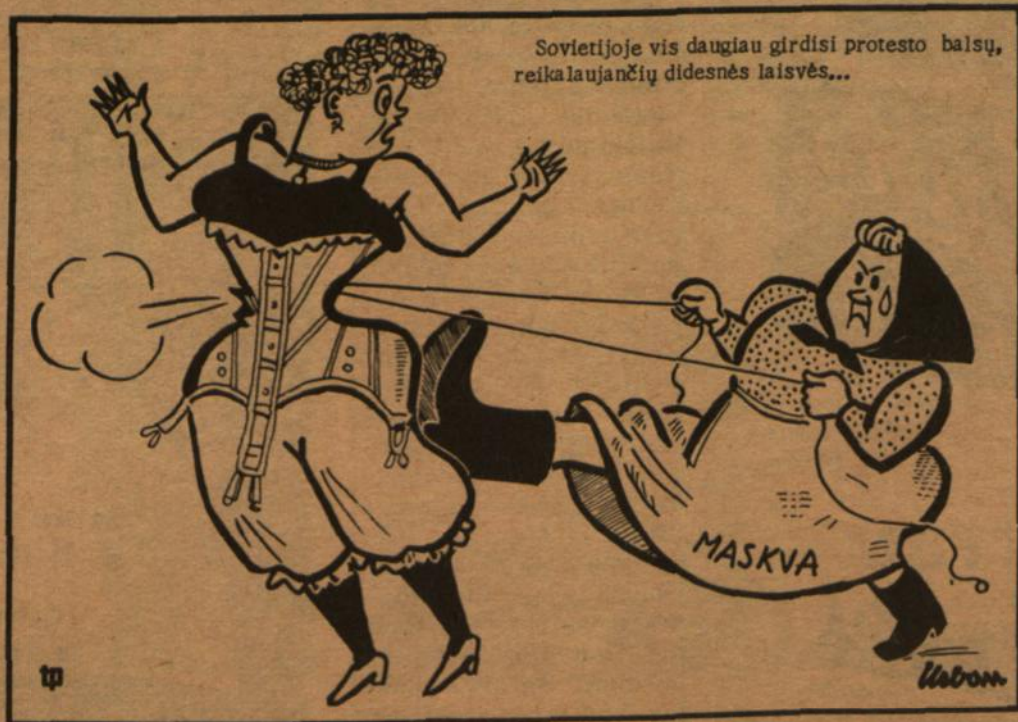
• NEW HAMPSHIRE valstijos pirminiuose rinkimuose laimėjo R. Nixonas ir prez. Johnsonas. Pastarojo įkandin daug balsų gavo prieš Vietnamo karą nusistatęs demokratų kandidatas senat, Eugene McCarthy.

• SOV. S-GA prilaikanti arabų valdovus nuo naujų karinių avantūrų, nors jie ir aprūpinti naujais tinklais, užkūšant spragas pralaimėjus 6 dienų kare su Izraeliu. Rusai stengiasi savo pozicijas ir įtaką Vid. Rytuose išplėsti be naujų susidūrimų ir konfliktų su Amerika.

• KARTU SU BELAISVIAIS amerikiečių paimti ginklai iš komunistų Vietname rodo, jog Washington nepakankamai gerai buvo įvertinta Sov. S-gos ir R. Kinijos parama.

• SATELITINIAMS Sov. S-gos kraštams siekiant didesnio savarankiškumo, Kremliuje auga susirūpinimas kaip juos išlaikyti po savo pavardžiu. Grįžti prie Stalino metodų? Tai sukeltų naują revoliuciją, nes laisvės idėjos per plačiai paplitę. Pagaliau, Kremliaus valdovai patys nesijaučia tiek tvirti savo pozicijose, kad režimą galėtų sugriežtinti. Tuo tarpu padaryta tiek, kad partijos cenzūruojama spauda sulaukė puoli-mus prieš Staliną ir jo metodus, praleidžiant vieną kitą jam jau palankesnį žodį. Kad sugrįžtų Stalino laikai, reiktų ir naujo Stalino.

Griežtesnis elgesys su rašytojais, jų nubaudimas išstrėmimu, sukėlė protestų bangą. Jau virš 20 įvairių peticijų, siunčiamų Maskvon, pasiekė ir Vakarų. Vieną jų pasirašė virš 30 inžinierių, 20 gydytojų, daugelis rašytojų, technikų ir kt. profesijų žmonių. Tos peticijos nesiliauja plaukusios ir -- žmonės, atrodo, nebebiją jų pasirašinėti.

--Mama, turėtum žinoti, kad tai nebe madoje!...

KIM PHILBY --

'šimtmečio šnipas' (9)

Naujas žvalgybos tarnybos -- SIS -- šefas Dick White pašalino Kim Philby iš savo tiesioginės tarnybos, įtariant jį sovietų agentu. Tas įtarimas negalėjo būti pagrįstas faktais, todėl užsienio reikalų ministerija ir toliau skaitė Philby esant labai gabi informacijos rinkėju. Kiekvieną atvejų pati užsienio reikalų ministerija tarpininkavo, kad Philby gautų 'Observer', o vėliau ir 'Economist' savaitraščių korespondento vietą Beirute.

Čia, Beirute, Philby greitai tapo populiariausia asmenybe britų-amerikiečių kolonijoje. Jis net paviliojo New York Times korespondento Sam Pope Brewer žmoną Eleanorą, kurią netrukus vedė. Philby moterims įkvėpdavo kažkokį saugumo jausmą -- jos jautėsi labai jautiai ir saugiai jo draugystėje.

Kaip žurnalistas atsidūręs Beirute, Philby pranešė savo kolegas. Jis mokėjo šiek tiek arabų, buvo garsaus arabų draugo Harry St. John Philby sūnus, ir labai gerai susigaudė painiuose Artimųjų Rytų santykiuose. Jis buvo laikomas geriausiai informuotu asmeniu Beirute, turėjo daug britų ir amerikiečių diplomatiniuose sluoksniuose. 1958 metais jis tris dienas anksčiau išpėjo apie amerikiečių marinių išlaipinimą Libanone, negu ta in-

vazija iš tikro įvyko. Tačiau juo toliau, juo labiau jį slėgė ir dvigubą agento rolę. Jis labai daug gerdavo, tačiau pasigėres nieko neišduodavo.

Philby jautė, kad britų saugumas jį seka, užtat buvo labai atsargus. Tiesa, jis susitikdavo kartais su arabais, kurie atrodė gali būti sovietų šnipais, bet per tuos susitikimus jis jiems nieko neduodavo, todėl jis ir nebuvo suimtas.

1959 metais britai pradėjo įtarti, kad jų agentas Berlyne George Blake dirba sovietams. Blake buvo atšauktas iš Berlyno ir paskirtas į Beirute esančią diplomatų mokyklą, kurioje jie paruošiami tarnybai Art. Rytuose. Atrodo, kad Sir Dick White norėjo į spąstus įtraukti Philby ir Blake, tačiau juodu Beirute nė karto nesusitiko, kas buvo taip pat įtartina, nes britų nebuvo ten tiek daug, kad galėtų susitikti.

Blake buvo išduotas vieno sovietų pabėgėlio 1961 m. Jis tuoju buvo atšauktas į Londoną, čia suimtas ir nuteistas. Jis tarp kitko paminėjo, kad Philby yra sovietų šnipas. Philby pajuto gresiantį pavojų. Iki to laiko jis, atrodo, džiaugėsi savo šeima -- su Eleanorą jis susilaukė net trijų vaikų -- ir profesija. 1961 vasarą jis pasikeitė, pasidarė niūrus, sublogo, mažiau kalbėjo, daugiau gėrė.

1962 metų rudenį Philby nutarė kaip Observerio ir Economisto korespondentas vykti į Jemeną pranešinėti apie vykstantį ten karą tarp rojalistų ir respublikonų, kurių užnugaryje stovėjo Nasseris ir sovietai. Philby rengėsi vykti į rojalistų pusę, kurie veikė kalnuose. Tas sumanymas labai nepatiko jo žmonai. Ji pradėjo rūpintis jo pašlijusia sveikata, kuriai tikrai nieko nepadėsias gyvenimas palapinėse su rojalistų kariais. Philby ramino savo žmoną, aiškindamas, kad jį globošias kartu vyksta 'Daily Telegraph' dienraščio korespondentas Eric Dawton, bet ir tą neramino Philby pasikeitimas. Jis greitai netekdavo kantrybės ir šokdavo gindytis ir net plūsti.

1962 m. gale prieš pat Kalėdas į Beirutą atvyko du aukšti SIS pareigūnai. Vienas jų buvo nuo 1959 m. iki 1962 m. SIS biuro Beirute vedėju ir turėjo draugiškus santykius su Philby, antrasturėjo būti paskirtas nauju to biuro vedėju. Iš tikrųjų abiem buvo pavestas svarbesnis uždavinys -- pagaliau atidengti Philbio kortas.

Mat, 1962 m. vasarą amerikiečių prieglobščio paprašė aukštas sovietų saugumo pareigūnas Anatol Golicin, kuris atvežė svarbių dokumentų pluoštą. Jų tarpe ir įrodymą apie Philby bendradarbiavimą.

Golicinas tuoju buvo nusikraidintas į Washingtoną ir ten ilgai CIA tardomas. Jo žinias apie Philby CIA direktorius John A. McCone perdavė Sir Dick White. Mažą to, netrukus Londonan pakeitęs savo išvaizdą, atvyko ir pats Golicinas, kur jis ilgai konferavo su Dick White, MI 5 skyriaus vedėju Sir Edward M. Furnival - Jones ir dar pora aukščiausių saugumo pareigūnų.

Golicino žinios buvo taip tikslios ir smulkios, kad White nutarė smogti Philbiui. Tačiau kaip jį atsigabenti Londonan? Su Libanonu nebuvo sutarties politiniams nusikaltėliams išduoti. Philby pagrobti atrodė kažkaip negražu. Jį 'likviduoti' kaip siūlė Libano saugumo šefas pulkininkas Džalbutas, buvo laikoma irgi nepriimtina. Už tat po ilgų svarstymų nutarta į Beirutą pasiųsti valdininkus, kurie draugiškai išgautų Philby prisipažinimą ir jį atgabentų į Londoną. Tas būdas buvo jau išbandytas Blake atveju ir atrodė esąs geriausias duotu momentu.

Pašnekesiai buvo pradėti labai draugiškoje atmosferoje. Philby su žmona buvo pakviesti į patį geriausią restoraną. Philby mielai išleido į šnektas ir, atrodo, iš pradžių manė galėsiąs savo jėgom išsikrapštyti iš naujo, ar, tiksliau tarant, labai seno įtarimo. Jis tačiau nežinojo Golicino pranešimo. Kai ta karta buvo atidengta, Philby prisipažino. 'SIS pareigūnams liko tik jį įtikinti grįžti į Londoną. Atrodo, kad tam buvo daug vilties.

(Bus daugiau)

VIETNAMO DISKUSIJOS...

(Atkelta iš 1 psl.)

jei Jungtinės Tautos su tuo reikalu nesusitvarkytų per 6 mėnesius, JAV iš pietinio Vietnamo pradės trauktis savo pačių pasirinktu būdu. Morse ir kiti dabartinio išikišimo priešininkai su komisijos pirmininku Fullbright (dem. Ariz.) priešakyje mano, kad Vietnamo likimas nėra JAV gyvybinis klausimas. Fullbrightas netpareiškė, kad aiškinimas, jog Vietnamui kritus, pavojus grės pačiai Kalifornijai, yra JAV aviacijos ir laivyno ižeidimas.

Toks pareiškimas tik rodo, kad senatovų užsienio reikalų komisijos pirmininkas užmiršta, jog Vietnamo kritimas bus išaiškintas kaip JAV karinės galybės pralaimėjimas. O be to, JAV gerovė priklauso didele dalimi nuo ūkinių santykių su kitom Europos ir Azijos valstybėm. JAV pasitraukimas iš Vietnamo ne tik iš JAV įtakos orbitos atitrauktų kitas pietryčių Azijos valstybes, bet greičiausiai padarytų labai neigiamos įtakos į Japoniją, kuri pradėtų ieškoti kitų apsaugos priemonių nuo Kinijos dominavimo visame Ramiojo Vandenyno baseine. Galimas daiktas, kad ji tuo atveju ieškotų Sovietų tautos.

IŠ KITOS PUSĖS...

Z.V. Rekašiaus laiškas kovo 8 d. Dirvoje apie Šviesos - Santaros pastangas surasti visiems priimtina ir net būtina bendradarbiavimo su kraštu formulę mane privertė į šį reikalą pažiūrėti iš kitos pusės.

Mūsų tautai kolaborantų niekados netrūko. Greičiausia tai padiktavo mūsų tėvynės geografinė padėtis. Jogaila už bendradarbiavimą su Lenkija gavo karūną. Mes tačiau labai retai kada jam randame geresnį žodį. Mūsų herojus lieka Vytautas.

Paskutiniaisiais carų okupacijos dešimtmečiais iš liaudies kilusi šviesuomenė turbūt visu 99% bendradarbiavo su caro režimu ir pasiekė išpuilingų vietų iki pat Švietimo Vice-ministerio posto. Jų patirtis išėjo nepriklausomos Lietuvos naudai. Tai tyliai pripažindami mes visdėlto garbiname tuos, kurie caro režimui priešinosi, kaip pavyzdžiui, knygnešius... turime daug didesnių simpatijų Kudirkai, negu kitiems veikėjams.

Per pirmąją bolševikų okupaciją buvo, kad ir be didesnio noro, 'bendruojama' su okupantu. Labai galimas daiktas, kad tai apsaugojo nuo didesnio išnaikinimo. Gerbiame mes tačiau ne tuos bendradarbius, bet partizanus.

Vokiečių okupacijos metais irgi buvo 'bendradarbiaujama' su tokiais pat ar net geresniais rezultatais kaip per pirmą bolševikmetį. Pagarbą reiškiamo tačiau ne 'tarėjams' ar kitokiems pareigūnams, kurie gal būtų buvo labai tautai naudingi, bet tiems, kurie vienu ar kitu būdu pateko į nacių koncentracijos stovyklas.

Išvada? Ateityje -- o ji, jei visi ženkliai neklaidina, priklauso nacionalizmui, o ne tarptautinėm mišrainėm -- Lietuvos istorijoje galėtų būti pastebėta:

"ypač gyva Lietuvos nepriklausomybės idėja išsilaikė užsienio lietuvių tarpe".

Klausimas -- kodėl kai kurie Šviesos-Santaros veikėjai būtinai išėjo kovai prieš tokią galią -- mūsų pastabą Lietuvos istorijoje, nepaisant visų mūsų pastangų menkumo? Ir kodėl jie tai nenori atlikti savo rizika, bet nori gauti tam visų veiksmų pritarimą, pradedant VLIKu ir baigiant, jei tikrai realiai galvojama -- Maskvos Valstybės Saugumo Komitetu? (vm)

Žinia, viešame posėdyje labai sunku iškelti ir apsvastyti visus to klausimo aspektus. Viešai administracija, pavyzdžiui, bijo kelti klausimą, kiek iš Vietnamo karo naudos turi Sovietų Sąjunga. Klausimas labai opus ir svarbus, bet ir delikatus, jei administracija vis nepametė vilties tiesti į Sovietų Sąjungą susipratimo 'tiltus', nepaisant visų praeitės nusivylimų.

To labai svarbaus klausimo nutylėjimas diskusijas iš dalies paverčia farsu. Iš vienos pusės aiškinama, kad ame-

rikiečiai turi gauti višus faktus apie savo krašto užsienio politiką, iš kitos pusės kai kurie faktai sąmoningai nutylimi. Jei tai ką įrodo, tai tik tą, kad masės akivaizdoje mažiausiai tinka vesti užsienio politiką. Ją nustatyti gali tik krašto vyriausybė, kuri privalėtų žinoti daugiau už eilinius piliečius.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Viena dėžė... 24 bonkos Stroh's. Tai pasitenkinimui tinkas būdas gėrėtis Stroh's alumi, kurio skonis skiriasi nuo bet kurio amerikoniško alaus. Stroh's yra kitoks dėl to, kad ir darytas kitaip, nei bet kuris kitas amerikoniškas alus. Jis daromas liepsna. Išbandykite Stroh's. Įsigykite dėžę. Tai geriausias alaus pirkinys.

Stroh's
LIEPSNA DARYTO SKONIS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00, Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

KUKLUMAS IR NUSIŽEMINIMAS

Daugelis amerikiečių kas kart dažniau pradeda reikšti nepasitenkinimą savo vyriausybės įsivėlimais į "nelaimimus" karus ("no-win" wars). Niekas nebetiki optimistiškesniais savo vadovybės pareiškimais ir jaučiasi pažemintais ir užgauta ambicija, kada mato paveiksluose išskeltomis rankomis vedamus Š. Korėjos miesto gatvėmis pagrobto laivo Pueblo jūreivius.

Pažeminančiu didelės ir galingos valstybės piliečio garbę laiko ir faktą, kad nesugebama į visą tai tinkamai ir greitai reaguoti. Visų tų ir eilės kitų panašių reiškinių priežastim laikoma ne vien tai, kad Amerikos per daug užsiangazuota būti policininku įvairiausiose pasaulio valstybėse, ypačiai po to, kai Anglija pasitraukė iš savo kolonijų, bet ir tai, kad nebeįžiūrimi tikrieji didelių užsiangazavimų tikslai ir kartu rodomas išankstinis teisinimasis ir lyg atsiprašinėjimas prieš tuos, kurie tame ižiūri tik silpnumo ženklus. O tai priešingą pusę skatina reikštis kartais gana rizikingomis avantiūromis.

Ir taip į amerikiečių iliuzijas, kad logika ir priežastingumu, švelnumu ir kurtuazija pavyks savo pusėn palenkti ar bent apraminti rusų komunistus, tokia Life magazine pasirodo pats Kosyginas, aiškiai ir nedviprasmiškai tešias purvu į visas tas iliuzijas, be jokio diplomatiškumo, aiškiai ir atvirai patiekdamas Sov. S-gos vyriausybės pažiūras į Amerikos gyvenimą, politiką ir tikslus. Jis čia pat, amerikiečių spaudoje, kaltina juos už viską, ką jie bedarytų. Net gi arabų - izraelitų karas buvęs amerikiečių išprovokuotas, nežiūrint, kad šalia idėti paveikslai aiškiai rodo kalnus Izraelio iš arabų paimtų sovietų gamybos ginklų...

Kartais nepaisoma logikos, manierų ir diplomatiškos, nes skaitoma, jog puolimas yra visada geriausias ginklas. Ir Kosyginas siekė parodyti Sov. Sąjungos pasitikėjimą savimi, savo pranašumą, tuo pačiu ir vėl Amerikos piliečius pastatant į defensyvinę ir kartu pažeminančią padėtį. Ir tai jis atsiekė labai nesunkiu būdu -- sutikdamas duoti interview Life magazino redaktoriui, o to magazino redaktoriams, kaip geležėlę radus, džiaugiantis toki interview gavus!...

Žinoma, kai kurie Amerikos žurnalistai mano, jog tai daugeliui turėtų atverti akis, turėtų padėti nugalėti savo kuklumą, nebeleisti savęs pažeminti ir, ko gero, pereiti į priešpuolį. Bet lieka labai daug abejonių, ar atsirastų norinčių praregėti, tą kuklumą nugalėti ir į sovietinį "diplomatiškumą" atsakyti jų pačių metodais.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo narių susirinkimo, įvykusio kovo 2 d. Woodhavene, N.Y., dalyviai. Prieky sėdi: L. Tamošaitis ir A. Jurgėla. Antroje eilėje iš kairės: S. Gudas, S. Sirusas, dr. V. Paprockas, E. Čekienė, J. Kiaunė, A. Senikas dr. A. Budreckis, Stovi: dr. V. Čekas, A. Trečiokas, V. Aiksninis, P. Didelis, A. Daunys, L. Virbickas ir J. Sirusas. Nuotraukoje trūksta susirinkime dalyvavusių: A. Diržio, A. Sperauskos ir V. Gruzdzio.

LIETUVOS LAISVĖS BYLA GAUS SVARŲ ĮNAŠĄ

(Atkelta iš 1 psl.)

Praeitų metų rugsėjo pradžioje, -- kalbėjo toliau pirmininkė, -- atostogaudama Europoje, pasukau į Berną-Sveicariją aplankyti leidinio autoritų bei redaktorių dr. Albertą Gerutį, Lietuvos Pasiuntinybės Patarėją. Su juo buvo progos išsiaiškinti daug leidinio darbus liečiančių klausimų, kas žymiai palengvino mūsų vėlesnį susirašinėjimą ir bendradarbiavimą.

Išdininkui J. Valiukėnui staiga mirus, LNF išdininko pareigoms buvo pakviestas jaunas akademikas, vieno banko "Assistant Manager" Saulius Sirusas. Valiukėno šeimai LNF valdybos vardu buvo pareikšta užuojauta, atsisveikinimo žodį tarė vicepirm. J. Kiaunė.

Išdininkas S. Sirusas piniginę fondo apyskaitą pranešė skačiais, pažymėdamas, kad leidinys tinkamu laikupasirodytų, fondui dar trūksta lėšų. Galutina apyskaita bus pranešta pasirašius su leidykla sutartį.

Susirinkimo metu fondo išdas dar praturtėjo. Elizabeth'o skyriaus vicepirmininkas A. Trečiokas įteikė 178 dol., 165 pagal aukų lapus, skyriaus pastangomis surinktus iš lietuvių visuomenės, ir 13 dol. savo asmeninę auką. Pažymėtina, kad neseniai jie įteikė 60 dol.

100 dol. įteikė Brooklyn'o skyrius, vadovaujamas dr. A. Budreckio. P. Didelis Philadelphia's skyriaus vardu įteikė 25 dol. A. Sperauskas 10 dol. Į fondo

apyskaitą nebuvo įtraukta prieš keletą dienų gauta šimto dolerių suma iš ALTS-gos Clevelando skyriaus, 25-ki dol. iš P. Lukošio Australijos ir kitų sutelktos lėšos. Tokiu būdu suvažiavimo dieną LNF išdas padidėjo 513 dol.

Susirinkimas išreiškė padėką dr. V. Paprockui, kuris itin vertindamas anglų kalba leidinio apie Lietuvą reikšmę į Fondo išdą jau yra įnešęs per tūkstantį dolerių.

LNF nariai valdybos veiklą teigiamai įvertino ir diskusijose aptarė eilę klausimų, susijusių su leidinio išleidimu.

Paskaityti sveikinimai iš ALTS-gos Centro Valdybos pirmininko Teodoro Blinstrubo, kuris tarp kitko rašo:

"Reikia Jus, LNF valdybą ir visus bendradarbius nuoširdžiai sveikinti, kad sumanymas jau virsta realybe ir veiklas neužilgo išeis į pasaulį. Jūsų ilgų metų ir gausių darbų vaisius gražiai bręsta. Lietuvos laisvės byla gaus svarų įnašą. Ir todėl Jums visiems priklauso pagarbos ir padėkos žodžiai"

Vilties Dr-jos pirmininkas Aleksas Laikūnas ir sekretorius K. Karpius valdybos vardu sveikina:

"Po eilės gražiai atliktų Lietuvai ir lietuvių bei naudingų darbų, besirengiant didžiuoju anglų kalba informaciniu leidiniu vainikuoti ligšiolines pastangas, Jūsų sumaniai vadovaujamas Lietuvos Nepriklausomybės Fondas šiandien renkasi savo metinio suvažiavimo. Šia proga vi-

bar ir visuomet."

Už LNF veiklos įvertinimą ir nuoširdžius bei prasmingus linkėjimus s-mas ALTS-gos ir Vilties Dr-jos valdyboms gausiais aplodimais išreiškė padėką.

Į naują valdybą slaptu balsavimu išrinkti: Emilija Čekienė, Jurgis Kiaunė, Antanas Senikas, Saulius Sirusas ir Liudas Tamošaitis. Balsų skaičiavimo komisiją sudarė dr. V. Paprockas, S. Gudas ir J. Sirusas.

Dalyviai turėjo progos susipažinti su vertėjo dr. A. Budreckio į anglų kalbą išversto leidinio tekstu. Malonu pažymėti, kad į LNF narių eiles aktyviai įsijungė jaunųjų akademikų, tai abiejų ALTS-gos New Yorko skyrių pirmininkai, dr. A. Budreckis ir A. Sperauskas ir skautas akademikas S. Sirusas. (k)

* PREZ. JOHNSONAS šaltai priėmė jo specialiai paskirtos komisijos raportą riaušių ir jų priežasčių reikalu. Ypatingai skeptiškai jis pažiūrėjo į milijonų lėšų reikalaujančius projektus riaušių priežastims pašalinti. Prez. Johnsonas pareiškė įteikęs Kongresui ne vieną projektą, bet jie ten ir užklūva.

HELP WANTED MALE

WANTED EXPERIENCED
DIEMAKERS & MACHINISTS
Day work. Steady work for qualified
men. Fringe benefits.
WERNER TOOL & MFG. CO.
12326 E. McNichols Rd.
Detroit, Mich.
313 — 526-6022

(28-37)

ALT S-gos Brooklyn'o skyr. sekr. A. Jurgėla įteikia LNF pirm. E. Čekienei aukų lapą su 100 dol. Nuotraukoj stovi iš kairės: V. Gruzdis, A. Jurgėla, ALT S-gos Brooklyn'o skyr. pirm. dr. A. Budreckis, LNF pirm. E. Čekienė, P. Didelis, LNF išd. S. Sirusas ir vicepirm. J. Kiaunė.

L. Tamošaitis nuotrauka

LNF metiniame susirinkime balsų skaičiavimo komisija tikrina davinius. Iš kairės: komisijos pirm. dr. V. Paprockas ir nariai S. Gudas ir J. Sirusas.

L. Tamošaitis nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vieno metų taupymo
lakštus nuo išdavimo datos
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po
\$1,000.00)

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už
indėlius taupymo knygutėse.

DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING JOHN J. KAZANAUSKAS, President

A. Trečiokas įteikia LNF išdininkui S. Sirusui ALT S-gos Elizabeth'o skyriaus pastangomis surinktą auką 178 dol. leidžiamam anglų kalba leidiniui paremti.

L. Tamošaitis nuotrauka

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (8)**BRONYS RAILA**

IŽEIDIMŲ ANATOMIJA

Santykiaujant su tėvyne, o ir pačių tėvynainių tarpe šlapus ir anapus ypač sklandžiai sukasi viena mašina, kuriai niekad netrūksta tepamosios alyvos. Tai vieni kitų ižeidinėjimai.

Dažnas sutinka ir žino, kad ižeidinėjimas yra prastas būdas asmeniškai ar visuomeniškai bendrauti, nepalankus bendradarbiauti, nes jis viena ranka sugriaua ar bent pasunkina tai, ką kita norima statyti. Bet retas sugebam to verslo išvengti.

Matyt, ižeidinėjimas žmogui yra įgimtas ir taip reikalingas, kaip druska sriubai. Ją panaudojant su saiku, - labai skanu. Bet persūdžius, - blauro.

Kai atsargumas nepagelbsti

Nesigriebiant teisinių, vistiek nepilnų ir neišsemiančių apibūdinimų, paprastame gyvenime ižeidimu laikome tai, kai vienas žmogus stengiasi kitą pagrįstai ar nepagrįstai suniekinti, pažeminti, įskaudinti, pasityčioti, pajuokti tikras ar primetamas ydas, net šiaip bet ką prikišti ar pakritikuoti, kas kitam labai nepatinka.

Objektyvios ižeidimų normos ir klasifikacijos beveik negali būti, nes tai priklauso nuo labai įvairių ir skirtingų paskiro žmogaus psichologinių reagavimų, emocijų, būdo, pažiūrų ir skonių. Vieni ižeidimams turi kietą odą, atsparūs, greit nesiįsijaudina, nepyksta arba padarytos žaizdos skausmą moka gracingai nuslėpti. O kiti jautresni už mimosą, - reaguoja į kiekvieną net švelniausio humoro vėjelio pūstelėjimą, tuoj susijaudina, pasiunta, isteriškai pergyvena ir šaukia visam pasauliui: mane ižeidė, tam niekšui turi būti atkeršyta!... Net atsargiausiai balsu galvodamas, tu neatpėsi, kada tavo oponentas ar geras draugas pasijus skaudžiai ižestas.

Ižeidimas kasdienos gyvenime beveik visuomet yra humoro, satyros, sarkazmo, net ironijos giminė, greičiausia - patėvis. Išskyrus labai talentingus humoristus, šiaip jau kitiems tų išsireiškimo formų mėgėjams gyvenimo takas būna dygliuotas. Asmeniškai aš puikiai pažinau tuos erskėčius, ypač nuo to laiko, kai man pradėjo atrodyti, kad apie eilę mūsų išeivijos gyvenimo ir veiklos sričių teisingai ir rimtai tegalima rašyti tik tada, jeigu į tai dar šiaip taip sugebi žiūrėti satyriškai.

Be abejo, vis dėlto geriausiai pasibaigė veikliam išsireiškimui pergyventojai clevelandiečiui Petru Stravinskui. Pernal jis voldemarininkų "Laisvojoje Lietuvoje" sugalvojo rašyti satyras, "juokdamasis sakyti tiesą". Bet jo satyros ir visas patrakęs humoras bematant pasirodė toks klaidus, kvailas ir nebesveikas, jog kitų patartas ar pats įsitikinęs, paskelbė dar vieną gražų straipsnį, pranešdamas, kad daugiau prasmingo humoro nebevartosiąs, satyrų nebersiysiąs, o rašysiąs tik rimtai. Ir tuomet vėl pasirodė, kad kaip daugumas jo buvusių ir, tikiu, dar būsimųjų straipsnių, taip ir tasai išpažintinis straipsnis buvo tikras ir geriausias jam nusisekęs humoras...

Tad nereikia blaškytis. Jei turi isteriško humoristo gyslelę, "rimtai rašydamas", tai ir tęsk kol gazo nepristigo.

Mūsų savitarpio mėgiamiausias ižeidimas

Bendrai paėmus, Amerikos ir "pasaulio" lietuviai ižeidinėjimų meną šiuo metu yra gana aukštai iškėlę. Kai išsimesta iš savo krašto ir sveikos socialinės sąrangos, kai neliko autoritetų ir gerą elgesį saistantių varžtų, kai visi tapom laisvi, lygūs ir kai kurie dar turtingesni, tai ižeidinėti savąjį brolių tautietį yra malonumas ir beveik pareiga. Ir tai ne tik šiaip sportas, bet vadinama kova, - kova už idėjas, už garbę, už primintą palaidą apivarą, net už Lietuvą.

Neminint įvairių mūsų tarpe pamėgtų ižeidinėjimų, kuriems surašyti reikėtų specialaus žodynelio, tektų sustoti tik ties keliais pačiais aštriausiais, nuodingiausiais, pikčiausiais. Kai nesurandamas (ir neieškomas) geresnis būdas oponentui nugalėti ir nudobti, kai kitaip manančio ir darančio varžovo kilnių idėjų ir šventos tiesos vardan nepasiseka vienu ypu nušalinti, - tai grafomanas ir rašto daktaras, bažnytikaimio politikas ir kandidatas į

tautos vadus, piemburnis ir auksaburnis dažniausiai čiumpa už paskutinio aštriausio ir paveikliausio ginklo.

Kadangi su jo planais, idėjomis, ambicijomis, rezoliucijomis, haliucinacijomis, pasiaukojimu ir nemigo naktų pasišventimu koks nors iš patamsių atsiradęs niekadėjas nesutinka, kitaip galvoja ir net daro, tai aišku, kad jis yra pasiryžęs patarauti Maskvai, pila vandenį bolševikų malūnui, ardo vienybę ir tautinę drausmę, keliaklūpščiauja okupantui ir yra jei dar ne galutinai komunistas, tai bent komunaras ir judošiukas.

Tuo būdu per daugiau nei 20 metų galų gale buvo sprendžiamos ir išspręstos beveik visos gyvenbinės išeivijos ir lietuvių tautos problemos.

Man atrodo, kad šio skalės ižeidinėjimas yra pats pikčiausias ir sunkiausias dovanotinas. Kaip man, tai vienintelis, dėl kurio visada išsiseidžiu, labai supykstu, ir ilgai nepamirštu, - todėl rekomenduoju kiekvienam, kuriam tik patinka būtinai reikalas ar šiaip užeis noras mane sėkmingai ižesti.

Anatominė šio morališkai šlykštaus ižeidimo esmė yra ta, kad tuo sąmoningai išniekinamas ir, gerai žinant tvirtinimo neteisingumą, absurdu verčiamas visas savo oponentų gyvenimas. Žmonės, kurie buvo priversti atsisakyti laimės kūrybiškai reikštis savo tėvynėje, kurie paaukojo geriausius savo gyvenimo metus priešindamiesi okupantams ir svajodami apie tautos laisvę, kurie visko neteko, nieko nelaimėjo ir nebelaimės, arba tie iš jaunųjų, kurie dar rusena viltimi ir gal dega ryžtingumu pakaukti savo būsimą gyvenimą padėti tautai atsigavėlėti nuo ištikusio smūgio, - tokių žmonių apiplurpimas komunistiniais talkininkais, okupanto pataikūnais ir bendrininkais, deja, yra mūsų mėgiamiausias, bet esmiškai ir morališkai pats šlykščiausias ižeidinėjimas.

Dialogas su panašumais

Ižeidimų ginklai ir žodynas ima įvairuoti ir... suranda naujų lingvistinių bendrumų, kai prasideda "dialogas su kraštu". Kai tik atsiskleidžia iš vienos pusės nenutrūkstas išeivių bendradarbiavimas su gimtuoju kraštu, iš kitos pusės - krašto valdovų su užsienio lietuvių "mainymasis kultūrinėmis vertybėmis", tai visi ir šokstam verti perlų karolių.

Aišku, mes ižeidinėjam Lietuvos okupantus ir jų tarnyboje ryškiau veikiančius sovietinius lietuvius. Jei kas sugebam, tai renkam jiems žodį, ištrauktą tiesiai iš kobros geluonies. Taip tūlas protpalais išsiukeikia, ir jam lyg lengviau pasidaro. Bėda tik viena, kad tuo būdu besiplūstant, dažnai susijaukia aiškumo ribos, ar tuo ižeidinėjami tik okupantas ir jo pašlemėkai, ar ir tautos dauguma.

Pagal išgalėjusį šabloną, mes rojau tautiečius vis apdalinam įvairiais malonybiniais žodeliais, kaip pavyzdžiui: - išgamos, tautos išdavikai, kruvinų rankų savininkai, kvilingai, parsidavėliai, išsigimėliai, okupanto pastumdėliai, padlaižiai, batlaižiai, janicarai (kaip aš porą pavartoju praėjusioje atkarpoje). Greičiausia, kad šie vartoti ir pervartoti žodžiai nei čia, nei ten nebetenka poveikio, bet savaime jie yra skaudūs, o jaunajai sovietinei kartai atrodo nesuprantami ir gal nepagrįsti.

Sovietinė Lietuvos spauda, mokslas ir menas, agitpropas ir kompartija, laimei, mums nusiileidžia ir per du dešimtmečius su viršum išlaiko gaidą beveik visa oktava aukščiau. Negalėtume paneigti bolševizmui jo išmonės dar dramatiškiau ižeidinėti išeivių tėvų ir brolių takus.

Jų Stalino ir NKVD akademijų išlavintose lūpose mes buvom ir tebesam - atgyvenos, atmatos, žudikai, banditai, šnipai, buržuaziniai reakcininkai, "vaduotojai", Smetonos bliūdilaižiai, hitleriniai žmogėdros, fašistai, naciai, atplaišos, renegatai, išsigimėliai, parsidavėliai...

Kaip matyt, kai kurie žodžiai pasikartoja, gėlytės vienodai žydi čia ir ten.

J. Baltušis į šią sovietiškos psichodelijos simfoniją įsijungia truputį atsargiau, ramiau, ne ant bugnų, bet ant gitaros. Tačiau man asmeniškai jis pasitengia būti kiek galima pagiežiškiau griežtas ir neiškrystas iš bendro tono.

naudingas tik komunistams, tad jį bandyti pateisinti ir iš naujo kelti diskusijas yra grynas nesupratimas. Tokių dalykų ten yra ir daugiau.

Tvirtinimas, kad kanadiečiai "bendradarbiavimo egzaminą išlaikė gana gerai", tuo būdu tapdami pavyzdžiu ir mums JAV-se, daug kam atrodys nepriimtinas. Kai kurie lietuviai pasielgė net negarbingai, kaip Lietuvos vėliavos ir vyčio iš salės pašalinimas (niekas negerbia pataikūnų!), arba kai Montrelio lietuvių parapijos klebonas net nusiėmė savo kunigišką "koloratką" ir pasirišo kaklaraistį, ydant per priėmimą, besišnapsinant su okupuotos Lietuvos pareigūnais aniams nebūtų sugadintas apetitas (žr. nuotrauką Vienybėje, 1967.X.13, nr. 21, p.4).

Amerikiečių įstaigos, seką kultūrinių mainų sutarties vykdymą, nustatė, kad visos sovietų ekskursijos ir turistai iš anapus gauna dar specialius uždavinius ir pasakum sugrįžę apie jų įvykdymą turi duoti apyskai. Gal ne visi tuos uždavinius tinkamai įvykdo, bet būkime tikri, kad sovietai neduos eikvoti jiems labai reikalingos tvirtos užsieninės valiutos tik atskirų asmenų pramogai ar pasiviešėjimui. Kai kurie savo uždavinių labai gerai atliko, kaip toks prof. J. Kubilius, pasėjęs nesantaiką išeivių tarpe. Tad kiekvienu svečiu iš anapus negalime pasitikėti, nors jis atrodytų tik paprastas pensininkas.

Pasiūlymas, kad į politines konferencijas, anot A.B., reikėtų pasikviesti "talkininkų iš šalies, ypač iš jaunesnės generacijos ir intelektualų tarpo", reikalauja didelio apdairumo. Teisingai pastebėjo V. Vaitiekūnas, kad mūsųose, ne tik komunistuose, yra nepriklausomybės atsisakymo apraiškų. Ir kaip tik tokių apraiškų užtinkame vadinamą jaunosios generacijos intelektualų tarpe, kurie arba nori pasižymėti originalumu bet kokia kaina, kaip dr. V. Kavolis, arba jiems raudoni ir ružavi JAV profesoriai išplėvė smegenis, arba jie visiškai stokoja charakterio ir principų, yra oportunistai, kas būdinga daugumai JAV politikierių. Taip buvęs "Lituanus" redaktorius dr. T. Reimeikis demonstratyviai pasidarė "antiveiksnium". Spaudoje buvo garsinta, kad praėjusią vasarą lankėsi Lietuvoje daktarai B. Vaškėlis ir A. Sabaliūnas, pastarasis ten "gilinės politines studijas" (žr. Santaros Šviesos skelbimą apie paskaitų ciklą). Mes žinome tų "studijų" pobūdį ir vertę.

Straipsnio gale A.B. ragina "ugdyti visokeriopą ekumenizmą lietuvių tarpe". Kas tikri vėlinai, tai ta "ekumeninė dvasia" yra tik naujaisio jo povyza, tiek pat reali, kaip ir tautosakinis uodeguotis. Meilė ir pakanta tik tada bus reali, jei ji bus abipusė. Komunistai jokios pakantos nepripažįsta. Nereikia būti politinių

mokslo daktarų, kad tai būtų suprastum. Visas A. B. viltis sugriaua šis vienas LKP Centro Komiteto sekretoriaus A. Barkausko sakinyas: "Komunistų partija visada laikėsi ir laikosi klasinių pozicijų mene ir griežtai stoja prieš taikų socialistinės ir buržuazinės ideologijos sambūvį" (Pergalė, 1963 nr. 5, p. 10). Geriems katalikams turėtų padaryti išpuđi ir šie kard. Ottaviani žodžiai: "Komunizmui naudingi idiotai".

Į A.B. pamokslavimą kad "netikslinga niekinti, ižeidinėti, juo labiau plūsti savo tautiečius", tenka atsakyti, kad kiekvienas gentleman's agreement turi būti abipusis. Nekalbant jau apie okupuotos Lietuvos spaudą, čia pat "Metmenų" 14 nr-y V. Trumpa išsiplūdo paranoiškai išvadindamas tuos kurie neatsizada nepriklausomos Lietuvos idėjos. Tad tenka nusimauti baltas pirštinais ir daktus bei asmenis pavadinti tikraisiais jų vardais.

Pagaliau man atrodo, kad iš viso apie tuos santykius su tautiečiais Lietuvoje be reikalo tiek daug rašoma, ginčijamasi ar dogmatizuojama. Juk viskas priklauso ne nuo mūsų. Sovietai eksportuoja savo komunistinę propagandą, siunčia gerai paruoštus propagandistus ir įsileidžia tik kolaborantus arba naivuosius. Ten viskas apskaičiuota. Net džiovintus grybus uždraudė iš Lietuvos siųsti užsienin, matyt, laiko netinkamu propagandai dalyku. Aš pats ir daugelis kitų gauname iš Lietuvos knygų, žurnalų, straipsnių atspaudų. Siunčia pažįstami ir net nepažįstami asmenys. Tačiau mes mūsų išeivijos spaudos jiems negalime nusiųsti. Seniau nusiųsdavau vaisių, dabar ir tai uždraudė. Kas nėra siuntęs į Lietuvą brangiais mokesčiais apdėtų siuntinių, tai pati realiausia propaganda ir parama. Tad asmeniškai santykiai vyksta savaime.

Mes galime susitikti su iš Lietuvos atvykusiais ne tik nepartiniais, bet ir komunistais, idėjiniais ar tik tokiais iš reikalo (niekas tikrai nežino), kol jie korektiškai elgiasi. Tačiau mes patys neturime išsilaikyti savo principų, neprarasti savigarbos, nepataikauti. Jeigu eidamas susitikti su iš Lietuvos atvykusiais komunistais nusiimsi lietuvišką ženkluką arba "koloratką", jei savo namuose slėpsi Lietuvos vėliavą ir vyti, idant komunistai nepasipiktintų, tai jau esi asmuo be nugarkaulio. Štai kur glūdi visa dalyko esmė. Turistams iš Lietuvos gal būtų rizikinga nusilmti komjaunuolio ženklelį ar kaklaraistį, kai mums jokio pavojaus nėra. Taikstymasis rodo tik dvasios menkystę, o pasidavimas komunistinei propagandai išduoda asmens neišsivysčiusius arba jau sukalkėjusius smegenis.

J. B.

Kieno melodiją kartoja "Aidai"?

Gerokai pavėlavęs, pasirodė Aidų žurnalo šių metų pirmas numeris. Kaip paprastai, jame randame eilę stambių ir svarių straipsnių. Šiuokart rašo A. Baltinis, A. Maceina, J. Baily ir V. Jakubėnas, yra K. Bradūno ir J. Kėkšto poezijos, platus reportažas apie III Kultūros

kongresą ir duotas "Žvilgsnis į 1967 metus" (nebaigtas ir beparašo). Visa tai tvarkoj. Dėmesį atkreipia paskutinis skyrelis "Iš minties ir gyvenimo", kuris pradedamas ilgu A.B. straipsniu "Išeivių santykiai su tauta", palydėtas kelio mis taikliomis V. Vaitiekūno pastabomis dėl

ten keliamų minčių.

Prie šito straipsnio ir sustosime. Jame keliami klausimai nėra nauji. Iš esmės tai A.B. diskusijos su V. Vaitiekūnu dėl veiksmų 1966.1.22 d. priimtos vadinamos Clevelando rezoliucijos. Žinoma, galima ginčytis dėl vieno kito žodžio ar išsireiškimo, pavartoto

toje rezoliucijoje, tačiau jos esmė yra aiški, lietuvių išeivijai suprantama ir priimtina, išskyrus tik kablukų ieškotojus ar nepagydomus svajotojus - teoretikus, kurie vis nori statyti tiltus į Masvos pusę. Apškritai, mus stebina Aidų užsimojimas atgaivinti diskusijas apie aiškų dalyką. Krepsininkų kelionė į Lietuvą buvo tikras blefas, visais atžvilgiais

SKAIDRĖS IR VORATINKLIAI

Juozas Pivoriūnas

Kažkaip nelengva patikėti, kad jau taip seniai -- net prieš 18 metų -- Freiburgo Meno ir Dailių Amatų Mokyklos (Ecole des Arts et Metiers), kuri buvo vadinama ir Taikomosios Dailės Institutu, patys paskutiniai studentai visai konkrečiai ruošėsi emigracijai, ketindami palikti tą ramų ir didžiai patrauklų miestą, kiekvienam giliai įbrėžusį "kiek atminimų atsitikimų, gyvų kitados"...

Nėra nė menkiausios abejonės, kad Freiburgo meno mokykla suvaidino ne menką vaidmenį daugelio savo auklėtinių gyvenime ir gan apčiuopiamai praturtino mūsų dailininkų naujomis jėgomis, lygiai kaip ir netenka abejoti, kad mokyklos įkūrimo ir jos egzistencijos palaikymo pats stambiausias nuopelnas priklauso jos steigėjui ir direktoriui, o taip pat piešimo ir skulptūros dėstytojui, dail. Vytautui K. Jonynui. Vienok į žymiai didesnius neaiškumus bei nesutarimus galėtų mus įpainioti bandymas tiksliau nustatyti tikrąją tos mokyklos reikšmę, iškeliant visas jos gerąsias ir blogąsias ypatybes. Tokio sunkaus uždavinio, suprantama, čia nesiimsiu. Tačiau gal neįvyks šiurpi tragedija, jei pateiksiu čia keletą atitinkamų užuominų bei paskirų pastabų. Savotišką šiam uždaviniui paskatinimą sudarė ne kartą girdėti vieno kolegų apgailestavimai, kad mokyklos baigimo atestatai buvo suteikti porai asmenų,

kurie, jo manymu, būvę to neverti. Tuomi, esą, buvęs pažeistas bendras mokyklos lygis bei autoritetas, o taip pat padaryta skriauda vertiesiems.

Man atrodo, jog iš tokio susirūpinimo savaimė peršasi išvada, kad dailininkui iki pat savo amželio galo privalu laikytis malonioje puošnaus diplomo paunks-

būtų geros mokyklos baigimas, teko kietai pasipriešinti, nes menininko reikšmingumas matuojamas vien jo kūrybinio darbo rezultatais, ir, be to, netaip jau būtų lengva nustatyti, kas yra kiekvieno atskiro individo kūrybos pagrindas. Mokyklai čia priskirtas aiškiai per didelis vaidmuo.

Savaime suprantama, kad joks menininkas ne-

Mokyklai trūko molio ir gipso, tad padarius skulptūrą ji būdavo suardoma ir sudaužoma, kad galėtų būti kuriamas naujas darbas. Šis griovimo darbas mokinių buvo mėgiamas. Nuotraukoje: Pivoriūnas, Mozoliauskas ir Dragunevičius.

mėje.

Kai kažkada vienas bičiulis (ne menininkas) man išdėstė, jog menininkui vis dėlto pats svarbiausias pagrindas

tampa juo per vieną naktį, kokios nors specialios Viešpaties malonės pagautas. Kiekvienam tenka mokytis. Tačiau mokomasi ne vien mokykloje, nors ji buvo ir tebėra bene pati patogiausia technišką lavinimosi vieta. Joje mokiniams gali rasti ir tikros kūrybinės paskatos bei įkvėpimo, tačiau ir garsios mokyklos profesorius gali gerokai apmaltoti kad ir neeilinį trapesnės prigimties talentą. Taigi, netaip jau paprasta gyvenimo praktikoje nuspręsti, kuri mokykla yra tikrai gera.

Kaip visi neblogai žinome, mokyklą sudaro

Lietuvių Meno Instituto nariai Freiburgo meno mokykloje...

ne vien mokytojai, bet ir mokiniai, kurių tarpusavė įtaka -- ypač tokioje meno mokykloje -- kažin ar bebus žymiai menkesnė nei profesorių. Jei dėstytojai toje pačioje mokykloje kartais ir gana ilgai išsilaiško, tai studentai kiekvienais metais daugiau ar mažiau keičiasi. Savaimė aišku, su jais keičiasi ir mokyklos atmosfera, kuri anaipol nėra bereikšmis dalykas.

Freiburgo meno mokyklos studentai buvo tuo laimingi, kad tarp jų ir profesorių vyko, bendrai paėmus, gana nuoširdus ir net draugiškas bendradarbiavimas. Tokių santykių aplinkoje sėkmingiau reikšėsi gabumų ugdymas bei kūrybinio akiračio plėtimasis.

Naujai įsikūrusios ir skurdžiais pokario metais veikusios mokyklos aiškiai matomas trūkumas buvo kai kurių įrankių bei mokslo priemonių stoka. Tam tikro nepritekliaus būta ir mokojo personalo sudėtyje: pavyzdžiui, skulptūros studija neturėjo tokio instruktoriaus, iš kurio studentai būtų galėję gerai išmokyti lieti iš gipso. Tiesa, tokia padėtis anais laikais mūsų per daug ir neįaudino, nes nugriauti didžiulės molinės statulos būdavo net savotiškas malonumas, o liejimas nėra savaime labai patrauklus užsiėmimas, ypač stokojant tam reikalingų prietaisų.

Nežinau, kieno tai buvo kaltė, kad tapybos studijos aktyvesnieji studentai dažna proga pasistengdavo mums išdėstyti savąsias tiesas, kad piešinys tikrai kenkia tapybai. Prancūzų bei apamai vad. Paryžiaus mokyklos dailininkų vardai būdavo linksniuojami įvairiausiais atvejais, bet tokie reikšmingi menininkai, kaip, pavyzdžiui, anglų Constable, Turner ar Whistler tikriausiai nedaug kam tebuvo girdėti. O vokiečiai ne reta proga būdavo nurodomi nemokšiško pavyzdžiais. Žinoma, jie juk buvo neseniai pralaimėję karą, o, be to, vargiai kas beužginčytų, kad meno srityje jie iš tiesų neprilygsta nei prancūzams, nei italams. Tačiau mums vis dėlto buvo ir tebėra ko iš

Freiburgo meno mokyklos mokiniai degina kalkes...

jų pasimokyti.

Beje, jokių būdu nesulinkęs tvirtinti, kad mes visur ir visuomet esame menkesni už vokiečius. Antai mokyklos sferose kitados populiariai Kanderno miestelyje, kur ištisus mokslo metus veikė ir beveik autonomiškai valdėsi skulptūros ir keramikos studijos, mūsų buvo vos kelio likos vyrų būrelis, įkurdintas bene šauniausiame vietovės viešbutyje "Zum Ochsen". Ir toje nedidelėje saujelėje buvo visgi net keletas tikrų donžuanų, beveik ne menkesnių už patį Casanovą, kurį jie dažnai minėdavo. Nors ir nepasitaikė išgirsti, kad kuri apylinkės gražuolė būtų nusizudžiusi dėl mūsų baltųjų dobilėlių, tačiau anaipol ne visos jos buvo jiems abejingos. Gal ir ne kiekvie-

nas apylinkės gyventojas, bet, be jokios abejonės, visos vokietaitės, kurioms rūpėjo auslanderiai, puikiai žinojo, kad tie šaunieji litaueriai iš "Zum Ochsen", tai ne šiaip sau kokie artojų sūneliai, bet kilmingi lietuviai grafai ir baronai. Matote, gerbiamieji, maža esame tauta, o kokių miklių ambasadorių turėjom!

Iš to, kas iki šiol pasakyta, maloniam skaitytojui turėtų būti aišku, kad studijiniai tyrinėjimai buvo vykdomi ir vystomi visomis kryptimis. Teorinių žinių bei praktinės patirties semtasi iš įvairiausių šaltinių, kartais tiesiog sunkiai įtikėtinu būdu.

Kai vieną bičiulį draugai užklausė, kaip tai atsitiko, kad jis, tik baigęs

(Nukelta į 6 psl.)

Darbo metu mokykloje...

Čiurlioniečiai su Freiburgo meno mokyklos auklėtiniais...

Taip atrodė karo nuteriotas Freiburgas, kur buvo įsikūrusi meno mokykla, žitrinti iš katedros bokšto...

SKAIDRĖS IR VORATINKLIAI...

(Atkelta iš 5 psl.)

mokyklą, savo kūryboje pasivarė pirmyn tokiu dideliu šuoliu, anas savo pastangų sėkmingumo nuopelnus priskyrė vienam mokomojo personaui, kuris jam niekada nieko nedėstė. Paaiškinimas skambėjo maždaug šitaip: "Jūs gi žinot, kaip jis mėgsta visiems viską aiškinti. Tai ir prie manęs prisikabinęs vis aiškino ir aiškino visokius dalykus. O aš blogai jį supratau, nu tai, kaip sakė, man labai gerai išėjo".

Tačiau ne visiems visą laiką rūpėjo mokymas ar mokymasis. Paskutiniaisiais mūsų studijų metais vienas profesorių -- tuo metu jau "išėjęs į pensiją" -- buvo gana giliai susirūpinęs, kad mokykla per ilgai egzistuoja. Kartą mus visai atvirai paragino "palikti tą Jonyno kromelį" ir, mūsų pačių labui, ko greičiausiai emigruoti. Pašnekesys pasibaigė pušėtinai šurkščiau.

Kaip Freiburgo meno mokyklą dabar beminėtume, jos vaizdas pasiliks blankokas ir miglotas visiems, kurie apie ją tėra vien iš tolo girdėję ar spaudoje truputį pasiskaitę. Tačiau jos pabertos sėklos vaisius bus galima pamatyti iš arti, skaidriai demonstravimo vakare, kuris įvyks š.m. kovo 16 d., Clevelande, Čiurlionio ansamblio namuose (renigia Akademiniis Skautų Sąjūdis).

Praėjusį lapkričio mėnesį panašus vakaras buvo Lietuvių Foto Archyvo suorganizuotas Chicagoje. Ne visi buvę freiburgiečiai tuomet prisistatė savo darbų skaidres, gal kad jų paruošimui laikas buvo labai ribotas. Tad patiemis organizatoriams teko jų šiek tiek pasigaminti, idant rinkinys išėitų pilnesnis. Jei jis ir nėra visais atžvilgiais tobulas, bet, šiaip ar taip, tai pats geriausias šaltinis, iš kurio galima pusėtinai gerai patirti, kas maždaug išaugo iš Freiburgo meno mokyklos.

Šia proga verta pastebėti, kad L.F. archyvas, vadovaujamas mūsų išklausiusio Algimanto Kežio, S.J., yra užsiėmęs sutelkti kiek galima daugiau Lietuvių dailininkų kūrybos skaidrių, kurios būtų prieinamos platesniems mūsų visuomenės sluoksniams.

Rodos, savalme suprantama, kad šis geras

sumanymas vertas visų, ir ypač dailininkų, paramos. Deja, ne visi taip galvoja. Praėjusiojo Kultūros kongreso metu, dailės sekcijos diskusijose vienas itin veiklus dailininkas, daugelio didžiam nustebimui, L.F. archyve ištyrė kažkokį nenaudėlišką tapybos meno ir sykiu Čiurlionio galerijos konkurentą. Gal nebūtų tiek keista, jei šitaip būtų prašnekęs koks jaunas pramušgalvis internacionalistas, kokių daugumą kaltintojas ištyrė tame susirinkime, -- bet tikrai buvo nebesuprantama, kad tokias mintis galėjo dėti, kaip iš jo kalbos aiškėjo, labai ir labai jau solidus asmuo, nebe pirmos jaunystės vyras, susilaukęs jau ir gražiai dailėje besireiškiančio savo prieauglio. Išėitų, kad ir labai solidžių asmetų smegeninėse gali kai kada įsiveisti voratinkliai.

HELP WANTED MALE

GENERAL
ELECTRIC
FACTORY SERVICE
WANTS
TELEVISION
TECHNICIANS

We offer:

- TOP PAY
- FRINGE BENEFITS
- PAID VACATIONS
- UNIFORMS
- SICK PAY
- HOSPITALIZATION
- LIFE INSURANCE
- COMPANY PARTICIPATING SAVINGS PROGRAM
- UP TO DATE TRAINING AT COMPANY EXPENSE
- OPPORTUNITY FOR ADVANCEMENT
- YEAR AROUND EMPLOYMENT

313 — 892-7600

Ask for Mr. Barbe or Mr. Osborne.
An Equal Opportunity Employer
(29-31)

MACHINISTS

Growing manufacturer of electrical products has opening for fully qualified machinist with interest in training for position as Tool or Die Maker. Small company atmosphere with large company benefits. Apply in person or call Mrs. Booth for appointment.

ANCHOR ELECTRIC
N. BEDFORD & STARK STS.
MANCHESTER, N. H.
603 — 625-5728
An Equal Opportunity Employer
(26-32)

WANTED 1ST CLASS DIEMAKERS

Proof of 4 years experience. Working 58 hours a week. Top rates \$4.90 per hour to start.

ALL FRINGES.
WELLES DIE &
ENGINEERING CO.
12855 Burt Rd., Detroit, Mich.
EMPLOYMENT OFFICE OPEN FROM
10 A.M. TO 10 P.M. DAILY
EXCEPT SUNDAY
(30-34)

MEN EXPERIENCED IN Turning Broaches, O. D. Grinding Broaches, or Surface Grinding G. Broaches.

Apply at Plant
U. S. BROACH &
MALHINE CO.
20201 Sherwood
Detroit, Mich.

(31-33)

Poeto Bernardo Brazdžionio poezijos rinkinei leisti komiteto surengtame mėcenatų susitikime kovo 2 d. Nuotraukoje: B. Brazdžionis, D. Railienė, prof. dr. A. Ramūnas, A. Brazdžionienė ir Br. Raila. L. Kanto nuotrauka

LOS ANGELES

VAKARAS SU BRAZDŽIONIU

Bernardo Brazdžionio Poezijos Rinkinei leisti komitetas kovo 2 d., šv. Kazimiero parapijos salėje surengė autorius su mėcenatais susitikimo vakarą, į kurį atsilankė nemažas skaičius meno ir poezijos gerbėjų.

Komiteto pirmininkas J. Andrius, pasveikinęs nuširdžiai padėkojo už reagavimą į komiteto užsimojimą ir pareiškė, kad kasoje šiuo laiku jau yra \$6,500.00. Rinkinei gi išleisti dar trūksta \$2,000.00, bet graži pradžia duoda vilčių, kad reikiama suma bus surinkta.

Po to sekė prof. dr. A. Ramūno, svečio iš Ottawos, žodis — Per pasaulį keliauja poezija. Pirmuoju sakiniu pabrėžė, kad šios kelionės tikslas buvo nusilenkti

poezijai ir kartu pagerbti kolegą autorių. Kalbėjo laisvai, įtikinančiai, dažnai cituodamas iš autoriaus kūrybos, kurią prilygino M. K. Čiurlionio kūrybinei tradicijai. Tema buvo gili, lengvai suprantama ir stipri.

Sekančiuoju kalbėtoju pasirodė B. Brazdžionis su "ryšuliu" savųjų leidinių, iš kurių bus sudaryta Poezijos Pilnatis. Jame atsispindėjo gilus džiaugsmas, kurį iššaukė mūsų susipratimas, atjautimas, poezijos branginimas bei vertinimas. Visiems širdingai padėkojo už moralinę bei materialinę paramą, išimtinai atžymėdamas J. ir S. Puikūnus, kurie, pagal pensininkų išteklius, ne tik garbės mėcenatais tapo, bet visa tai dar apvainikavo tortu su ornamentinėmis kanklėmis ir B. B. inicialais. Perskaitė du naujai sukurtus eilėraščius, kurių vienas buvo skirtas mėcenatams.

A. PETRIKONIO PARODA DETROITE

Dail. Antano Petrikonio kūrinys "Tyla", kuris drauge su kitais jo darbais bus išstatytas parodoje Detrote kovo 17-24 d. ir Rockforde, Ill. kovo 30-31 d.

gumas turėjo teigiamos įtakos poemos perdavimui. Veikėjų iškilmingas apdaras pilnai atitiko scenos efektams.

Dar pažymėtina, kad minėtas sambūris, didžiai įvertindamas autorių ir jo kūrybą, įstojo garbės mėcenatu su \$100.00 įnašu.

Vakarui vadovavo Alė Rūta. Po programos svečiai buvo pavaišinti kavute.

K. Galiūnas

BOSTON

• Pavasarinis Subatvakaris įvyks kovo 16 d., 7 val. 30 min. vakare Tautinės Sąjungos namuose. Paskaitą apie Elektroniką ir jos reikšmę šių dienų gyvenime skaitys Ramūnas Kalvaitis.

Po programos tradicinė kavutė ir laisvi pašnekėsiai.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti į subatvakarį ir pasiklausyti aktualios jaunimo mokslininko paskaitos apie elektroniką.

• ALT S-gos skyriaus narių visuotiname susirinkime išrinkta nauja valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirm. J. Rentelis, vicepirm. P. Jančiauskas, sekr. Pr. Mučinskas, finansų sekr. J. Vaičjurgis, namų administratorius A. Vilėniškis ir valdybos narys Br. Kovas.

• L.V.S. "Ramovės" Bostono skyriaus nauja valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirm. K. Šimėnas, vicepirm. dr. Ed. Jansonas ir J. Vizbaras, sekr. A. Vilėniškis, išd. Pr. Martinkus, nariai Petras Ausiejus, Antanas Andriulionis, Feliksas Kontautas ir Vladas Židžiūnas, vėliavos globėjas Jonas Ūselis.

(jvs)

• Bostono Akademiniis Skautų Sąjūdis rengia vėlykinius šokių balandžio 4 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Klube, 3-čiame aukšte, 8 val. vak. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

Bostono A. S. S. Skyrius (Sk.)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

Viesėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

CLEVELAND, Ohio

P A D Ė K A

Pianistei Birutei Smetonienai, išpildžiusiai be atlyginimo meninę programą ALT S-gos Clevelando skyriaus tradiciniame Vasario 16 minėjime, ir mokytojui Benediktui Butkui, papasakojusiam savo pergyvenimus iš tremties Sibire, kaip prisidėjusiems prie minėjimo gražaus pasisekimo, reiškiamame nuosirdžią padėką.

Skyriaus Valdyba

GRAZUS LIETUVYBES PAVYZDYS

80 metų amžiaus, bet dar gražiai išsilaikiusi, minimumo pensininkė, 37 anūkų "savininkė", Ona Rumbutienė (gyv. Clevelande), įstojo į LF-dą nare su 100 dol. šią sumą iš karto įmokėdama.

Užklausta, kas ją paskatino jungtis į LF narius skiriant tokią santaupų sumą. Maloni žemaitė, Ona R. nedvejodama atsako:

— Pirmą, noriu palikti savo 37 anūkam pavyzdį, kad ir jie pasektų mane, nepamirštų savo tėvynės Lietuvos jungdamiesi jos laisvės kovon.

— Antra, tai mano tėvynės Jubiliejiniai metai, kurių minėjimo proga noriu prisidėti šia auka ir

trečia, aš savo tėvynės jau nebeamatysiu, o ji man nepaprastai miela ir brangi, tai jai mažytė dovana.

O. Rumbutienė į šį kraštą atvyko po antro pasaulinio karo jau turėdama arti 60 metų amžiaus ir jos uždarbis, aišku, buvo mažas. Bet nežiūrint į tai, ji nepamiršo ir savo artimųjų už geležinės uždangos gausiai juos sušėldama siuntiniais. Nepamiršta ji ir kitus liet. organizacijų reikalų paremdama pinigine auka.

Nežiūrint, kad ji ant savo pečių neša daugelį pragyventų metelių prisotintų vargo, rūpesčių ir tėvynės ilgesiu, mes ją dažnai matome parengimuose ir jų rengėjams talkininkaujant.

LF Komitetas Clevelande linki dar daug gražių, svei-

kų metelių ir nenustoti vilties dar pamatyti mylimąją tėvynę.

F. Eidimtas
(Sk.)

• Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija savo pavasarinį susirinkimą turės šį šeštadienį, kovo 16 d., 6:30 val. vak. Holliday Inn, Boston Hgts., prie 8 kelio (tarp Clevelando ir Akrono). Iš greitkelio — 12-as išvažiavimas.

Programoje, šalia organizacinių reikalų ir pramogų, numatyta dr. B. Matulionio paskaita "Lietuvės gydytojas lietuvių gyvenime".

Draugijos nariai — gydytojai su šeimomis ir jų kviesti svečiai prašomi skaitlingai atsilankyti.

• Kultūriniame subatvakary, kurį šį šeštadienį, 8 v. v. Čiurlionio ansamblio namuose rengia Akademiniis Skautų Sąjūdis, bus parodyta Freiburgo dailės mokyklos auklėtinų virš 200 kūrinių skaidrėse. Kalbės dail. V. Raulinaitis, buvęs tos mokyklos auklėtinis. Po parengimo kavutė. Visi kviečiami atsilankyti.

• Lietuvių Klubo Direkcija kovo mėn. 22 d., 7 val. 30 min. mažojoje salėje ruošia Kazimierų bei Juozapų suėjimą bei jų pagerbimą.

Čia jiems galėsite išreikšti savo linkėjimus, išlošti daug gėrybių, pažaisiti šachmatais; o taip pat dar ir kitokių staigmenų.

Laukiame atsilankant tiek senų, tiek jaunų. Įėjimas laisvas. (Sk.)

• Dr. George D. Boutouras Lietuvių Konservatorių Klubu susirinkime šį penktadienį, kovo 15 d., 8 v. v., 5106 Wilson Mills Rd., skaitys paskaitą apie praeitų metų įvykius Graikijoje. Lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti.

• "Project Bridge" — speciali radijo programa rasiniams ir tautybių santykių klausimams diskutuoti, kovo mėn. 14 d. nagrinėjo etninių ir tautinių grupių kultūrinį įnašą Amerikos gyvenimui. Diskusijose dalyvavo prof. J. Pusateri ir dr. A. J. Hamilton bei adv. N. Bucur.

Diskusijos vyksta kiekvieną ketvirtadienį WERE radijo stotyje 10 val. vak.

Poetas Antanas Gustaitis, solistė Daiva Mongirdaitė ir akompaniatorius D. Whitcomb po koncerto. Dešinėje stovi mokyklos tėvų komiteto pirmininkas A. Jonaitis.

ŠV. KAZIMIERO MOKYKLAI PAREMTI KONCERTAS

Kovo 9 d. Naujosios parapijos salėje koncertą rengė tos mokyklos tėvų komitetas.

Meninės pajėgos stiprios, plačiai žinomos, bet Clevelande retai tepasirodanti. Labai gerai pavykęs muzikos ir poezijos derinys.

Operos solistė Daiva Mongirdaitė dviem tarpais kiekvienoje koncerto dalyje atliko: A. Vanagaičio -- Dobilėlis, A. Vanagaičio -- Ilgėjimas, A. Vanagaičio -- Rodos parpulčiai, Gounod -- Deimantų arija iš "Fausto" operos, Verdi -- Jei tai slaptinga -- iš "Kaukių baliaus" operos, Karnavičiaus -- Ramunės daina iš "Grazinos" operos, Klovos -- Eglės arija iš "Pilėnų" operos, Verdi -- Violetos arija iš "La Traviata" operos. Sužavėjusi ir lyg užbūrusi visą publiką nepagailėjo dar bisui pridėti Puccini -- Muzetos valsa iš "Bohemos".

Žymu, kad balsas kas kart labiau verčia klausytojus grožėtis aiškiai tobulinamu tembru. Sunku būtų pasakyti -- daugiau laimėta lyrizme ar dramizme. Tokiam turtinam sopranui atsargus balso pozicijos artinimas prie lūpų arba kartais drąsesnis jos gilinimas (vos pastebimas spaudimas), nė kiek nežaloja skambesio. Intervalai platūs, dažnai pavojingi, šuoliai į aukštąsias gaidas solistės nevaržo. Šviesios, skaid-

rios aukštos gaidos, lengvutė koloratūra -- visa tai rodo brangias dainininkės ypatybes. Dainavimo technika tikrai girtina. Skaudūs ar malonūs jausmai plaukia nevaržomi. Gal vertėtų truputį pagyventi veidą (neskriaudžiant balso) bei tam tikrais momentais įprasminti per daug kuklius, nedrąsius rankų judesius, tačiau kūrinių perteikimo visuma dėl to beveik nenukentėjo. Ir lenkliai solistė, dėkodama grakščiai, maloniai ir taisyklingai. Bendrai nemaža buvo visais atžvilgiais pasigėrėtinų akimirkų.

Pirmos rūšies fortepijonu dainininkę lydėjo D. Whitcomb. Tai -- didelio patyrimo pianistas. Akompanuoja visai tiksliai, skoningai ir su ryškiais atspalviais. Muzikinė išraiška jautriai derinama su autoriaus bei solistės tikslais.

Lietuviškos liaudinės puošmenos tartum visai lietuviškai sklinda, tartum lietuviškos dvasios gaubiamos. Retai Clevelando lietuviams tenka tokia darnia muzikojepora pasidžiaugti.

Talentingas įvairiose meno srityse kūrėjas A. Gustaitis čia pabėrė dviem įtarpais gausų savo satyrinės poezijos pluoštą. Vienur pasiekiama šaunaus sarkazmo, nesigailint net "autoritetų", kitur -- žaismingos pašaipos, begvilidenant ironiškai mūsų dažnas ydas ydeles, silpnybes, klaidas, kurios plinta kasdieniame gyvenime. Autorius plaka visa tat griežtai, pajaukia sodriai, ryškina lengvai pastebimais faktais bei dažnomis jųjų samplaikomis, vedančiomis iki... netikėtos baigmės.

Temų ribos nepaprastai plačios, kartais net stebinančios. Sąmojai gero skonio, dailia forma nugludinti, tik tai gaila, kad retkarčiais baigiami "riebesnėmis" išvodomis (juo labiau, kad publikoje buvo tos pačios mokyklos auklėtinų). Ne linkėtume poetui plėsti savo kūrybą šia kryptimi. Geriau tikras saloniinis stilius, nors ir palaidoje Amerikoje.

Skaitymas raiškus. Intonacijos tinkamai įvairuojančios. Teoriškai deklamavimas čia netiktų. Gera, kad tokių pretenzijų nė nebandyta rodyti. Jeigu šen ar ten

bendras tonas galėtų kiek plisti aukštyne ir žemyn, tai vistiek šitokiais atvejais geriau klausytojus nuteikia santūrumas, o ne kraštutinumai.

Publikos -- mokinių, jų tėvų, mokytojų ir svečių -- susirinko bemaž trejetas šimtų. Gailėsis neatvykusieji, nes visi esantieji liko koncertu labai patenkinti. Katučių plota nuosirdžiai ir smarkiai.

Koncertui pasibaigus tėvų komiteto pirmininkas A. Jonaitis padėjo programos dalyviams ir tarė keletą žodžių, derinamų Laisvės Kovos Metams. Programos atlikėjams įteikta gėlių. Dainavai Mongirdaitei dar ir dovanėlė.

Beveik visi liko dar porai valandų pasivaikinti kitoje salėje kruopščiai šeimininkų parūpintais skanėstais.

Tėvų komitetas pagirtinas už sveiką principą -- visada geriau tikrasis menas, negu pigus diletantizmas.

Vladas Braziulis

MALDOS IR AUKOS DIENA

Sekadienį, kovo 17 d. Clevelande rengiama Maldos ir Aukos Diena už persekiojamą Bažnyčią Lietuvoje:

10:30 šv. Jurgio parapijos bažnyčioje ta intencija šv. Mišios ir pamokslas. Pamaldas laikys LRKŠ reikalų vedėjas kun. Stasys Raila. (Minėjimas tęsis ne ilgiau 1 val.).

Po pamaldų parapijos salėje įvyks trumpas, bet prasmingas Pavergtosios Bažnyčios Lietuvoje minėjimas, kuriame kalbės: "Padėtis Lietuvoje" — Alg. J. Kasulaitis ir "Kaip mes galime padėti" — LKRŠ reikalų vedėjas kun. Stasys Raila. (Minėjimas tęsis ne ilgiau 1 val.).

Rengėjai maloniai kviečia visus Clevelando lietuvius šį sekmadienį pašvęsti Pavergtos Lietuvos, lietuvių ir žiauriausiu būdu persekiojamos Bažnyčios prisiminimui, gausiai dalyvaujant pamaldose ir minėjime ir pagal išgales aukojant Religinei šalpai.

Minėjimo metu bus stališkai su specialiais vokais, į kuriuos prašoma auką įdėti, aiškiai užrašant pavardę, sumą ir adresą. Asmenys, norintieji aukoti vėliau, gali taip pat panaudoti vokelį, užrašant numatomą sumą ir taip pat pilną adresą. Nedalyvaujanti e j i minėjime prašomi savo aukas siųsti: kun. K. Žemaitis, 6527 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103, čekius ra-

KUNIGĄ JURGĮ SPROG, PRISIMINUS

Mažoji Lietuva davė nemaža dvasiškių, kurie turtino Lietuvos literatūrą, Lietuvos kultūros lobyną, žadino iš tautinio miego Prūsų Lietuvos lietuvių. Iš tokių didingų kovotojų pažymėtini kunigai Donelaitis, Pipirs, Lokys, prof. Dr. Gaigalaitis, Gailius, Gelžinius, Pauperas, Trakis ir kiti. Ypatingai prie lietuviybės išlaikymo prisidėjo susirinkimininkai su savo sakytojais. Jie, lyg pranašai, traukė pro Prūsų Lietuvą ir skelbė Dievo žodį lietuviams lietuvių kalba. Labai pagarsėjo sakytojai Hansas Baltrys iš Klaipėdos ir Sprogys iš Kuršlaukių.

Iš tos pamaldžios šeimos kilo kunigas Jurgis Sprogys. Su savo tėvu apeliavo Mažąją Lietuvą šiaip ir anapus Nemuno. Iš toli ir arti susirinko mažlietuvių pasiklausyti Dievo žodį gimtoje lietuvių kalboje.

Prisijungus Klaipėdos kraštui prie Lietuvos nepaprastai sužudo lietuviškas kultūrinis ir religinis gyvenimas. Įsisteigė visa eilė naujų lietuviškų mokyklų ir laikraščių. Vietos ūkininkų vaikams susidarė geriausios sąlygos lankyti aukštąsias mokyklas. Klaipėdos ir Tauragės mokytojų seminarijos paruošė keletą šimtų mokytojų, kurie sekmingai mokytojo Klaipėdos krašte. Kai kurie klaipėdiškiai lankė ir sekmingai baigė Vytauto Didžiojo universitetą Kaune. Lietuvos universiteto paruošti akademikai Purvinas, Grigolaitis, H. Tumas, Pauperas, Gelžinius ir kiti sekmingai vadovavo Klaipėdos kultūriniame ir politiniame gyvenime.

(Nukelta į 8 psl.)

šant: Lithuanian Catholic Religious Aid, Inc.

Religinės Šalpos vėjus Clevelande pradedamas šį sekmadienį ir tęsiamas ilgesnį laiką, siekiant pasiekti didesnį skaičių tautiečių. Aukų rinkimo darbo pailgvinimui visi yra maloniai prašomi savo aukas ar pasižadėjimus įteikti šį sekmadienį. (ag)

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• RINKIMAMS ARTĖJANT abiejų partijų -- demokratų ir respublikonų -- vadovai išėina į viešumą su įvairiausiais receptais įsitępusiam rasių klausimui spręsti.

Senate praėjęs "pilietinių teisių įstatymas" dar laukia sunkių politinių grynų Kongrese, tačiau jau dabar aišku, kad griežčiau bus žiūrima į rasių kėlėjus, kartu numatant kelias spartesnei integracijai, ypač nekilnojamo turto pardavimo srityje.

Bet ir riaušėms sutikti ruošiamasi iš abiejų pusių. Detroito burmistras Jerome P. Cavanagh pareiškė: "Baltieji ir juodieji piliečiai ginkluojasi precedentu neturinčia sparta, Ginklu parduvinėjimas plečiasi Detroito priemiesčiuose, Ginklavimasis privalo būti sustabdytas. Turime grįžti prie sveiko proto (sanity)."

Ona Rumbutienė, 80 metų amžiaus pensininkė, iš savo kuklių santaupų Lietuvių Fondui paskyrė 100 dolerių, kuriuos įteikė LF Komitetui Clevelande nariui F. Eidimtui. Ji pareiškė, kad tuo norinti palikti savo 37 anūkam pavyzdį, kad mylėtų Lietuvą ir jos neužmirštų. O Rumbutienė į JAV atvyko po II Pas. karo ir nors būdama vyresnio amžiaus, nepraleidžia nė vieno lietuviško parengimo, auka ar kitu būdu rengėjams talkininkaudama. V. Pliodžinsko nuotrauka

World Champion Donald Jackson

NEW

SHIPSTAD & JOHNSON

ICE FOLLIES

MAR. 19 THRU MAR. 31
(No performance March 25th)

NITES
Tues. thru FRI. 8 p.m. SAT. 9 p.m.

MATINEES
Sat. 1 & 3 p.m., Sun. 2 & 4 p.m.

RESERVED SEATS
\$3.00—\$3.50—\$4.00—\$4.50

JUNIORS (under 16)
1/2 Price on Reserved Seats
Tues., Wed., Thurs. 8 p.m. and Sat. 3 p.m.

SPECIAL BARGAIN MATINEE
Sat. 1 p.m., March 23rd
\$2.00, \$3.00 and \$4.00 for all seats

BOX OFFICE OPEN
10 a.m. Daily — Sun. 12N.

CLEVELAND ARENA
3717 EUCLID AVE.

Tickets available at Richmond Bros., 736 Euclid and ordered thru other Richmond stores

FOR INFORMATION
CALL 361-3700

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ALT S-gos valdybos narys inž. Vaclovas Mažeika ir ponis aplankę dalį J. Tričio parodą, kuri šiuo metu vyksta Balzako galerijoje Chicagoje.

• Pavergtųjų Europos Tautų delegacija — dr. Dimitrovas, V. Sidzikauskas ir S. Korbonas kovo 18 lankysis Washingtone ir bus priimti Valstybės Departamento aukštųjų pareigūnų. Sekančią dieną visi PET komiteto nariai (jų yra devyni) vizituos senatorius ir Atstovų Rūmų narius. Šis PET vizitas Washingtone yra susijęs su Jungtinių Tautų 1968 m. paskelbimo Tarp tautiniais žmogaus Teisių Metais ir tų metų iš-

PADĖKA

Mūsų mylimas vyras ir tėvas a. t. a. Lietuvos kariuomenės brig. generolas

KAZYS TALLAT-KELPŠA

po ilgos ir sunkios ligos š. m. vasario 22 d., 9:30 val. ryte išsiskyrė iš gyvųjų tarpo ir vasario 24 d. giminių, draugų ir pažįstamų buvo palydėtas amžinam poilsui į Visų Sielų kapines Clevelande.

Per visą ligos laiką jis buvo dr. J. Stankaičio nuoširdžioje priežiūroje rūpestingai gydomas, lengvinant pakelti skausmus iki paskutinės gyvenimo valandos. Mūsų dėkingumą žodžiais neįmanoma išreikšti.

Taip pat didelė padėka dr. E. Lenkauskui ir med. sesutei p. Vaičiulienei.

Nuoširdus dėkui visiems, kurie jį lankė ligos metu ligoninėje, guodė ir stiprino dvasiniai. Ypačiai p. Leknickui ir p. Šembergienei.

Dėkojame taip pat lankiusiems koplyčioje ir palydėjusiems į kapus. Dėkojame visiems, kurie užprašė šv. Mišias už jo sielą ir visiems, kurie prisuntė velionii gėlių bei pareiškė mums užuojautą žodžiu ar raštu šioje mūsų liūdesio valandoje. Dėkojame klebonui kun. B. Ivanauskui, kun. A. Goldikovskui ir kun. K. Žemaičiui atlaikiusiems gedulingas mišias ir palydėjusiam į kapus ir maldas koplyčioje. Nuoširdi padėka muz. A. Mikulskiui ir čiurlioniečių vyrų chorui, giedojusiems koplyčioje. Dėkojame visiems ramovėnams,ėjusiems garbės sargybą ir nešusiems karstą bei tariusiems atsisveikinimo žodžius koplyčioje: p. Knistautui, p. Leknickui, p. Budriui, p. Karpiui ir p. Eidimtui. Atskira padėka skyr. pirmininkui p. V. Knistautui už rūpestingumą laidotuvių metu bei teikimu mums nuoširdžią paslaugą. Dėkojame savanoriui Jonui Žilinskiui už atsiųstas velionii gėles. Ne tik noriu padėkoti, bet ir pasakyti, kad Jūsų toks pasielgimas mus sujaudino iki ašarų ir pagudė mus liūdinčius. Dėkojame už karių šeimų vardu tartą žodį p. V. Nagevičienei ir taip pat visoms ponioms už suneštus laidotuvių dalyviams pusryčius. Dėkojame Lietuvos Dukterų Draugijai Chicagoje ir D. L. K. Birutės Draugijai Clevelande. Dėkojame laidotuvių direktorei p. D. Jakubs už malonų patarnavimą ir nuoširdų atsinešimą.

Jaučiame dideli dėkingumą daugeliui, kurių čia išvardinti neįmanoma. Visiems, visiems nuoširdus ačiū.

Žmona, sūnus ir marti

Mielam tėviškės kaimynui

A + A

BENEDIKTUI MILAŠIUI

mirus, jo šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Janina ir Gediminas Rukšėnai

Los Angeles, Calif.

A + A

KAZIMIERIUI ČESNAI-ČESNAVIČIUI

mirus, jo žmonai, sūnams ir marčiai reiškiamo gilią užuojautą ir drauge liūdime

K. K. V. Vaitaičiai

naudojimu Pavergtųjų Europos Tautų kartu ir Lietuvos laisvės bylai iškelti.

• Jūratė Kazickaitė, dr. J. ir A. Kazickų duktė, kaip korespondentė prieš porą savaitių vėl grįžusi į Vietnamą, šiomis dienomis buvo sužeista ir paguldyta į laivyno ligoninę. Apie tai pranešė New York Times.

• Prof. dr. Jonas Puzinas susirgo ir paguldytas vienoje Philadelphijos ligoninėje, kur jam buvo padaryta operacija.

MUZIEJAUS RETENYBĖ

Nepriklausomos Lietuvos monetos pardavimui, 5 litai J. Basanavičius. 10 litų Vytautas Didysis. 10 litų prez. A. Smetona ir kitos. Kainoraštis pareikalavus. P. Zablockis, P. O. Box 4642 Stn. C. Vancouver 10, B. C. Canada.

CHICAGO

• ALT S-gos Chicagos skyriaus metinis susirinkimas įvyks kovo 17 d., 5 val. p. p. Balio Pakšto salėje.

Susirinkime, be numatytų dienotvarkės punktų, kaip valdybos pranešimai, naujos valdybos rinkimai ir kt., bus ir agr. I. Andrašiuo paskaita — "Tautinės S-gos siekimai šių dienų sąlygomis".

• Solistas Stefan Wicik, tenoras, vienintelis mūsų operoje dalyvaujantis solistas svetimtautis, mums jau pažįstamas iš kitų pastatymų, šį kartą, Chicagos Liet. Operos statomoje "Fidelio" operoje dainuos Jaquino partiją. (Sk.)

DĖMESIO DIRVOS SKAITYTOJAMS CHICAGOJE

MEČYS ŠIMKUS, teisininkas, turįs ilgametę praktiką, tiksliai, tvarkingai ir greitai užpildo įvairius INCOME TAX blankus. Adresas: 4259 So. Maplewood, Chicago, Ill., tel CL 4-7450 arba YA 7-2046. Kasdien 9-8 val.

Kun. J. Sprogys...

(Atkelta iš 7 psl.)

Kun. J. Sprogys (1902-1967)

Ir Sprogių šeima nemiegojo. Sprogys slunčia savo vaikus į Klaipėdos mokytojų seminariją. Martynas, Katrė ir Urtė ją baigusios sekmingai mokytojauja Klaipėdos krašte. Sūnus Jurgis padeda tėvui ūkininkauti, organizuoja lietuvių giedotojų draugijas ir veikia prof. Gaigalaičio įsteigtoje "Sąndaroje".

Sunkūs laikai prasideda atplėšus Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos. Visos lietuviškos mokyklos ir laikraščiai uždaromi. Susirinkimininkams uždraudžiama skelbti Dievo žodį lie-

chicagos Lietuvių opera

MARIA AUKŠTESNIOSIOS MOKYKLOS SALĖJE
LITHUANIAN PLAZA / WEST 67 STREET & CALIFORNIA AVENUE, CHICAGOJE

STATO Ludwig van Beethoven

DVIEJŲ, VEIKSMŲ, OPERA,

Fidelio

DIRIGENTAS-ALEKSANDRAS KUČIUNAS

SOLISTAI
DANUTĖ STANKAITYTĖ · JONAS VAZNELIS · STASYS BARAS
ALGIRDAS BRAZIS · DAIVA MONGIRDAITĖ · STEFAN WICIK
VALENTINAS LIORIENTAS · JULIUS SAVRIMAS · VACLOVAS MOMKUS

DAILININKAS-ALGIRDAS KURAUŠKAS

PREMJERA: 1968. III. 23 / 8:00 VAL. V.
II SPEKTAKLIS: 1968. III. 24 / 5:00 VAL. P.P.
III SPEKTAKLIS: 1968. III. 30 / 8:00 VAL. V.

•••

BILJETAU PARDUODAMI: „Margintuose“, 2511 West 69th Street, Chicago, Ill., 60629 / Tel. PR 8-4585
BILJETAU UŽSAKOMI PAŠTU, siunčiant čekį: Lithuanian Opera of Chicago, 6441 So. Kedvale Ave., Chicago, Ill., 60629
BILJETŲ KAINOS: Parteryje \$8.00, \$6.50, \$5.00. Balkone \$7.00, \$5.00, \$3.00.
Premjeros spektakliui visi bilietai puse dolerio brangesni.

tuvių kalba. Nuliūdęs pasitraukė Jurgis Sprogy savame ūkyje Kuršlaukiuose. Brolis Martynas žūsta rytų fronte, Katrė ir Urtė Sprogytės atleidžiamos iš mokytojų pareigų.

1944 karo audra pasiekia ir Klaipėdą. Klaipėdos krašto gyventojai bėga į vakarus. Apie 40,000 Klaipėdos apskrities gyventojų dėl laiko stokos negalėjo pabėgti ir pateko bolševikų valdžion. Visas kultūrinis ir religinis gyvenimas suirsta.

Pražūsus karo audrai, sakytojas H. Baltrys iš Klaipėdos pradeda iš naujo organizuoti Lietuvos

evangelikų bažnyčių gyvenimą. 1945 m. Baltrys išrenkamas Lietuvos evangelikų sinodo pirmininku. Jis buvo tais pačiais metais Vilniaus švietimo ministerijos patvirtintas kunigo ir si-nodo pirmininko pareigose. Dabar pradeda organizuoti pakrikusį Lietuvos evangelikų gyvenimą. Padėtis bloga. Trūksta dvasiškių, bažnyčios sugriautos 1950 m. kunigas H. Baltrys iš Kretingos paskiria Jurgį Sprogi kunigu. Švietimo ministerija patvirtina. Kunigui Sprogiui pavadama kunigausti Vagnagų, Kintų, Rusnės, Plikių ir Neringos para-

pijoms. Jis steigia bažnytinius chorus, moko jaunuolius tikybos, lanko senelius ir ligonius. Už tikybos mokymą ir senelių lankymą tardomas ir kaltinamas. 1950 m. miršta kunigas Baltrys, jo pasekėju tampa kunigas Butkevičius. Kunigui Jurgiui Sprogiui pata-riama repatriuoti Vokietijon, bet jis pasilieka Lietuvoje ir neapleidžia savo mažlietuvių. Vėžio liga nutraukė jo veiklą.

Jurgis Sprogys mirė 1967 m. rugpjūčio 31 d. Palaidotas Vanagų kapuose. Tegu būna jam lengva Lietuvos žemelė.

Mažlietuvius

Paskutiniaisiais metais krikščionių tarpe plinta krikščioniška sugyvenimo dvasia. Ji ima reikštis ir lietuvių tarpe. Chicagoje veikia lietuvių ekumeninis ratelis, kuris sausio 27 d. paminėjo dviejų metų sukaktį. Nuotraukoj ratelio dalyviai. Vidury sėdi evangelikų kun. P. Dilys ir katalikų kun. K. Trimakas, S.J., kurie kartu su E. Geruliu (stovi penktas iš kairės) ir Liulevičiais, šiuo metu gyvenančiais Danijoje, prieš dvejus metus įkūrė šį ratelį. Susirinkusius pasveikinti buvo apsilankę jezuitų provinciolas G. Kijauskas, S.J., stovi šeštas iš kairės. Lietuvių Foto Archyvo nuotrauka